

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2021/10 van 26 januari 2021

betreffende

tekst	voorontwerp van decreet
van	van het Vlaams Parlement
titel	tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/1808 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) in het licht van een veranderende marktsituatie (hierna: AVMD2018).
roepnaam	(wijziging Mediadecreet)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 23 oktober 2020

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies bij hoogdringendheid van de heer Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, ontvangen door de VTC op 19 januari 2021;

Brengt op 26 januari 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Media (hierna “de aanvrager”) verzocht bij brief van 19 januari 2021 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna “VTC”) over een voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/1808 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) in het licht van een veranderende marktsituatie (hierna: AVMD2018). (hierna “het Ontwerp”), meer bepaald over de artikelen 7, 27, 29 en 43. De aanvrager vestigt ook de aandacht op de artikelen 26, 35, 36 en 46, maar vraagt hier geen advies over “omdat in het kader van deze artikelen de AVG-normen van toepassing zijn”. De VTC heeft dit laatste niet gecontroleerd, maar kan dit later nog doen.
2. Het advies werd gevraagd bij hoogdringendheid die als volgt verantwoord werd:

“De Vlaamse Regering zou het betrokken voorontwerp van decreet op zeer korte termijn moeten kunnen indienen bij het Vlaams Parlement, in functie van een spoedige omzetting van richtlijn 2018/1808. Het voorontwerp van decreet bevat slechts een klein aantal artikelen waarover advies moet worden gegeven. De impact van deze artikelen is bovendien beperkt aangezien er geen nieuwe mogelijkheden worden gecreëerd om persoonsgegevens met betrekking tot minderjarigen te verwerken. Er worden enkel beperkingen opgelegd met betrekking tot het commerciële gebruik van persoonsgegevens van minderjarigen.”

3. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

4. Met voorliggend ontwerpdecreet wordt Richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018, omgezet. Deze richtlijn heeft impact op verschillende bepalingen in het Mediadecreet en de bijhorende uitvoeringsbesluiten. In de richtlijn wordt onder meer het onderscheid tussen de regels voor lineaire en niet lineaire audiovisuele mediadiensten gedeeltelijk weggewerkt. Dat is onder meer het geval bij de regels ter bescherming van minderjarigen tegen ongeschikte of schadelijke inhoud. Het is dus over dit aspect dat advies wordt gevraagd.
5. De memorie van toelichting geeft volgende uitleg:

“30. De rechtsregels met betrekking tot bescherming van minderjarige kijkers tegen schadelijke inhoud zullen met dit decreet worden gelijkgeschakeld voor lineaire en niet-lineaire televisieomroeporganisaties. Op beide zullen dezelfde regels van toepassing zijn. Onder het huidige Mediadecreet gelden met betrekking tot de bescherming van minderjarige kijkers verschillende regels voor lineaire en niet-lineaire televisieomroeporganisaties. Doordat aanbieders van videoplatformdiensten met dit decreet gedeeltelijk gevat worden door het Mediadecreet – o.a. voor wat betreft de bescherming van minderjarigen, het verbod op aanzetten tot geweld en haat en voor wat betreft bepaalde aspecten van commerciële communicatie – wordt met dit decreet een stap in de richting gezet van een gelijk speelveld voor televisieomroeporganisaties en aanbieders van videoplatformdiensten.”

6. In de memorie wordt ook verwezen naar de Sectorraad Media:

“1.7. De Sectorraad Media geeft aan dat een classificatiesysteem voor de bescherming van minderjarigen best wordt gecombineerd met een efficiënt systeem voor leeftijdscontrole, dat in samenwerking met de dienstenverdelers wordt ontwikkeld en op eenvoudige manier zou toelaten om potentieel schadelijke inhoud ontoegankelijk te maken voor (een deel van de) minderjarigen. Daarop kan worden gerepliceerd dat – zoals de Sectorraad zelf stelt - naast mediawijsheid, ook samenwerking binnen de sector inderdaad onontbeerlijk is voor een gedegen bescherming van minderjarigen.”

7. De memorie van toelichting bij het Ontwerp geeft voorbeelden van verplichtingen die dit decreet oplegt aan aanbieders van videoplatformdiensten met als doel minderjarigen te beschermen tegen voor hen ongeschikte inhoud zijn onder meer:

- programma's, door gebruikers gegenereerde inhoud en commerciële communicatie waarin pornografische beelden of beelden van nodeloos geweld voorkomen mogen door aanbieders van videoplatformdiensten enkel versleuteld worden aangeboden, of wanneer zulk aanbod onderworpen is aan een doeltreffend ouderlijk toezicht;
- aanbieders van videoplatformdiensten moeten systemen voor leeftijdscontrole tot stand brengen en gebruiken;
- aanbieders van videoplatformdiensten moeten een systeem voor ouderlijk toezicht ter beschikking stellen.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande opmerkingen

8. Het decreet bepaalt dat persoonsgegevens van minderjarigen die in het kader van technische kindbeschermingsmaatregelen worden verwerkt, niet voor commerciële doeleinden mogen worden gebruikt.
9. Er zal dus een verwerking van persoonsgegevens plaatsvinden en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.
10. Aangezien de bepalingen die voor advies worden voorgelegd zeer specifiek zijn, beperkt de VTC zich tot het bespreken van de voor deze bepalingen meest ter zake doende aspect(en). Voor de toetsing aan de andere principes en regels kan de Vlaamse Regering, met de hulp van de bevoegde functionarissen voor de gegevensbescherming, richtlijnen vinden op de website van de VTC waar de essentiële elementen voor wet- en regelgeving vermeld worden¹ en al diverse adviezen van de VTC over Vlaamse ontwerpen werden opgenomen².
11. De bestaande wetgeving moet natuurlijk wel voldoen aan de principes en regels van de AVG, maar deze wordt nu niet systematisch gescreend.

2. Bespreking van de artikelen

12. De VTC bespreekt hierna de artikelen waarin ze het verbod op het gebruik voor commerciële doeleinden heeft teruggevonden. Deze artikelen bevatten dezelfde of gelijkaardige bepalingen als het volgende:

“Art. 7. Artikel 42 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 42. Televisieomroeporganisaties zenden, al dan niet op individueel verzoek, geen programma's uit die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen zouden kunnen aantasten, tenzij de televisieomroeporganisatie door selectie van de tijd van uitzenden, instrumenten voor leeftijdscontrole of andere technische maatregelen waarborgt dat minderjarigen die programma's normaliter niet te horen of te zien krijgen. De maatregelen zijn evenredig aan de mogelijke schade die het programma kan berokkenen. Programma's waarin pornografische beelden of beelden van nodeloos geweld voorkomen, worden versleuteld uitgezonden of aangeboden, of worden onderworpen aan een doeltreffend ouderlijk toezicht.

Televisieomroeporganisaties verstrekken voldoende informatie aan de kijkers over programma's die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen kunnen aantasten door middel van een systeem dat het potentieel schadelijk karakter van de programma's nader omschrijft. De Vlaamse Regering legt daarvoor de nadere voorwaarden en procedures vast.

Persoonsgegevens van minderjarigen die televisieomroeporganisaties verzamelen ter uitvoering van dit artikel worden niet verwerkt voor commerciële doeleinden.”

13. Artikel 7 van het Ontwerp legt dit op voor televisieomroeporganisaties, artikel 37 voor de aanbieders van videoplatformdiensten en artikel 43 voor dienstenverdelers.

¹ <https://overheid.vlaanderen.be/meer-over-advies-regelgeving>

² <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/machtigingen-en-adviezen>

14. De memorie van toelichting stelt het volgende voor artikel 7:

“Dit artikel zet artikel 6bis van AVMD2010, ingevoegd door artikel 1, lid 10 van AVMD2018, om in een nieuw artikel 42 van het Mediadecreet. Het onderscheid tussen lineaire en niet-lineaire televisiediensten met betrekking tot de bescherming van minderjarigen wordt opgeheven. Voor lineaire en niet-lineaire televisiediensten zullen dezelfde regels gelden.

De meest schadelijke inhoud, die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen kan aantasten maar niet noodzakelijkerwijs strafbaar is, moet onderworpen zijn aan de strengste maatregelen zoals versleuteling en doeltreffend ouderlijk toezicht, waarbij de mogelijkheid voor de lidstaten tot het vaststellen van strengere maatregelen onverlet wordt gelaten.

Het eerste lid van het nieuwe artikel 42 bepaalt dat televisieomroeporganisaties geen programma’s, al dan niet op individueel verzoek, mag uitzenden die de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van minderjarigen zouden kunnen aantasten tenzij de televisieomroeporganisatie door selectie van de tijd van uitzenden, instrumenten voor leeftijdscontrole of andere technische maatregelen waarborgt dat minderjarigen deze programma’s normaliter niet te horen of te zien krijgen. Wanneer de selectie door de televisieomroeporganisatie van de geschikte tijd van uitzenden moet worden beoordeeld, dient ook rekening te worden gehouden met de doelgroep van het betrokken televisieomroepprogramma.

Om de kijkers, waaronder ouders en minderjarigen, in staat te stellen weloverwogen besluiten te nemen over de inhoud die zij willen bekijken, moeten de televisieomroeporganisaties voldoende informatie verstrekken over inhoud die de lichamelijke, geestelijke en morele ontwikkeling van minderjarigen kan aantasten. In overwegende 19 van AVMD2018 staat hierover het volgende: “Daartoe kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van een systeem van inhoudsbeschrijvingen, een akoestische waarschuwing, een visueel symbool of een ander middel ter nadere omschrijving van de aard van de inhoud”. Daarbij stimuleert de decreetgever om de mogelijkheden voor coregulering grondig in overweging te nemen.

In Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad (Algemene Verordening Gegevensbescherming) wordt onderkend dat kinderen specifieke bescherming behoeven in verband met de verwerking van hun persoonsgegevens. Het instellen van kinderbeschermingsmechanismen door televisieomroeporganisaties leidt onvermijdelijk tot de verwerking van de persoonsgegevens van minderjarigen. Aangezien die mechanismen zijn gericht op het beschermen van kinderen, mogen persoonsgegevens van minderjarigen die in het kader van technische kinderbeschermingsmaatregelen worden verwerkt, niet voor commerciële doeleinden, zoals direct marketing, profilering en op gedrag gerichte reclame, worden gebruikt.”

15. Op zich is deze aanpassing natuurlijk positief te noemen. De VTC echter volgende bedenkingen:

- ten eerste is het duidelijk dat wel persoonsgegevens van minderjarigen (zullen) worden verwerkt. Deze verwerking moet omkaderd worden met de nodige decretale bepalingen.
- ten tweede worden in hetzelfde kader waarschijnlijk ook van meerderjarigen ook persoonsgegevens worden verwerkt al was het maar om het onderscheid te kunnen maken en wordt er niet verboden die wel voor commerciële doeleinden te gebruiken door de verschillende organisaties.

16. De VTC maakt daarom een **voorbewoud** voor de geplande en al bestaande verwerkingen.

17. Voor wat de verwerking van de persoonsgegevens van de minderjarigen betreft, beveelt de VTC aan dat de principes van **gegevensbescherming door ontwerp en door standaardinstellingen** worden toegepast³.

18. Bovendien moet **voorafgaand aan de verwerking** en dus aan de keuze van een beschermingsmechanisme, door de Vlaamse overheid instanties een **gegevensbeschermingsimpactanalyse** (GEB)⁴ worden opgemaakt volgens de lijst met

³ Dataprotection by design en default – zie artikel 25, AVG.

⁴ Voor richtlijnen over, zie:

- Lijst VTC met criteria voor een GEB/DPIA: <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>
- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-0>
- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2018.pdf)

de criteria daarvoor van de VTC, op grond van punt 7) : “wanneer er op grote schaal niet gepseudonimiseerde gegevens van kinderen en jongeren ingezameld worden of hun niet gepseudonimiseerde gegevens op systematische wijze worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken en voor de inzameling of uitwisseling niet alle doeleinden onderwijsdoeleinden zijn. KINDEREN EN JONGEREN [criteria 5 en 7];”

19. Gezien de verschillende spelers die betrokken zijn, is de VTC van oordeel dat het aangewezen is om gezamenlijk een GEB op te stellen.
20. Tenslotte merkt de VTC op dat er waarschijnlijk van een nieuwe categorie betrokkenen persoonsgegevens worden verwerkt aangezien met dit Ontwerp ook natuurlijke personen (als *user-generated content creators*, zoals “vloggers”) aanbieders van lineaire en niet-lineaire televisiediensten kunnen zijn en geregistreerd worden (artikel 29 en 30 van het Ontwerp).

III. BESLUIT

21. De VTC geeft een positief advies wat het verbod op commercieel gebruik betreft, maar adviseert om het kader van het beschermingsmechanisme grondig te analyseren en de nodige maatregelen te nemen voor de verschillende verwerkingen.
22. De VTC vraagt dat de gegevensbeschermingsimpactanalyse(s) aan haar worden voorgelegd.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2021-01-26 23:41:09 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

